

ת"פ 34508/09/13 - פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נגד חאלד עוטר

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 34508-09-13 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ'
עוטר(עציר)

בפני כבוד השופט יוסי טורס
בעניין: פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

המאשימה

נגד

חאלד עוטר (עציר)

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע בהתאם להסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית, בעבירות של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); זיוף בכוונה לקבל דבר, בנסיבות מחמירות (שלוש עבירות) לפי סעיף 418 סיפא לחוק העונשין; שימוש במסמך מזויף (שתי עבירות), לפי סעיף 420 לחוק העונשין; וכן, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (שתי עבירות), לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין.

2. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בשנת 2011 גנב הנאשם פנקס שיקים ממעבידו אותה עת. לאחר פיטוריו, זייף הנאשם שלושה שיקים מהפנקס בכך שמילא בהם סכומים שונים וחתם בשם המתלונן. הנאשם עשה שימוש בשניים מהשיקים המזויפים ורכש באמצעותם מוצרים שונים בסכום כולל של 8,250 ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה טענה כי מעשים כגון אלו פוגעים בקניינו של אדם, באמון שבין עובד ומעביד, וביציבות המסחר. עוד נטען כי מעשיו של הנאשם היו מתוכננים וחזרו על עצמם. מכאן התבקש מתחם עונש הולם הנע בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר. ביחס לעונש שיש להטיל על הנאשם, הפנתה המאשימה לעברו הפלילי המכביד; למאסר המותנה התלוי ועומד נגדו; לרכוש שלא הוחזר לבעליו וביקשה להשית עליו עונש מאסר בפועל בגדרי המתחם לצד הפעלת המאסר המותנה במצטבר, מאסר על תנאי

וקנס. כמו כן ביקשה המאשימה להורות על ריצוי עונש המאסר במצטבר למאסר אותו מרצה הנאשם כעת.

4. ב"כ הנאשם טען כי מדובר בגניבה בסכומים נמוכים יחסית ולאור כך טען כי מתחם העונש ההולם כולל בגדרו התחתון עונש מותנה בלבד. בהתייחסו לשיקולים שיש לשקול לצורך גזירת העונש, בגדרי המתחם, הפנה הסנגור להודאת הנאשם; לנטילת אחריות; לפגיעה קשה שמקורה בתאונה שעבר הנאשם לפני כשנתיים; לנישואיו הטריים ולחלוף הזמן. ביחס למאסר המותנה טען הסנגור, בשפה רפה, שהוא אינו בר הפעלה וביקש להסתפק בהטלת מאסר מותנה. לחלופין, ביקש הסנגור להפעיל את המאסר המותנה בחופף לעונש המאסר שיוטל בתיק זה וכן בחופף לעונש מאסר בו נתון הנאשם כיום במסגרת תיק אחר.

5. הנאשם בדברו האחרון הרחיב בדבר נסיבות חייו והדגיש את נישואיו הטריים והשפעתם על שיקומו. לאור כך ביקש הנאשם התחשבות.

דין והכרעה

6. כידוע, מאז תיקון 113 לחוק העונשין גזר הדין ניתן במסגרת הליך תלת שלבי. בשלב הראשון יש לקבוע אם כתב האישום מתאר אירוע אחד או מספר אירועים. לאחר מכן יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם את האירוע ובסופו של תהליך, יש להחליט אם נכון לחרוג מהמתחם שנקבע, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם. הצדדים ביקשו שניהם שייקבע מתחם עונש אחד ואכן בחינת ענייננו על-פי מבחן הקשר ההדוק (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)) מעלה כי מעשיו של הנאשם הם בגדר אירוע הכולל מספר עבירות עד כי פיצולן גורע מאופיין הייחודי כמכלול. מדובר בעבירות שבוצעו בסמיכות זמנים יחסית ושאחת (גניבת פנקס השיקים) נועדה לאפשר את ביצועה של רעותה (זיוף וקבלת דבר במרמה). על כן יש לראותן כמסכת עבריינית אחת אשר יש לקבוע בגינה מתחם עונש אחד. עם זאת אביא כמובן בחשבון את העובדה שמדובר במספר עבירות. ראו: "[העבירות - י.ט.] התבצעו באופן שחזר על עצמו, בסמיכות זמנים ובנסיבות דומות ... אין בכך כדי לגרוע מן החומרה שיש לייחס לדברים. ה"אירוע" כולל שלושה מעשים חמורים..." (ע"פ 4197/14 מדינת ישראל נ' פלוני (12.4.15)); כן ראו את נסיבות רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל (7.5.2015)).

7. **הערכים המוגנים בבסיס העבירות:** הערכים המוגנים שנפגעו ברורים וכוללים פגיעה בקניינים של בעלי העסקים מהם נרכשו מוצרים במרמה ובהתאמה גם פגיעה בחיי המסחר התקינים. כמו כן יש להזכיר את הפגיעה באמונו של המתלונן - מעבידו של הנאשם ממנו נגנב פנקס השיקים.

8. **נסיבות ביצוע העבירה:** הנאשם ניצל את אמונו מעבידו ואת גישתו החופשית לרכושו. אמנם הנאשם לא הורשע בעבירה של גניבה ממעביד (ואפשר שבשל כך שלא התקיימו לעמדת המאשימה תנאי סעיף 391 לחוק העונשין מבחינת שווי הגניבה מהמעביד, להבדיל מבעלי העסקים) ואולם לא ניתן להתעלם מזהותו של המתלונן ויחסיו עם הנאשם. מעשיו של הנאשם הם פרי תכנון וחזרו על עצמם. הנאשם גם לא השיב את שווי

הגזלה לבעלי העסקים. עם זאת נתתי דעתי לכך שמדובר בסכום שאינו גבוה יחסית (8,250 ש"ח) ולטענת הנאשם כי ביצע את העבירה בשל מצוקה כלכלית.

9. **מדיניות הענישה:** לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אפנה לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 28122-10-14 **אלחנן נ' מדינת ישראל** (17.2.15), בו נדחה ערעור נאשם אשר נידון לשני חודשי מאסר בעבודות שירות, לאחר שהורשע בגניבת שני שקים, זיופם וקבלת סכום של 22,000 ₪ במזומן באמצעות אחר, תמורתם.

עפ"ג 14923-07-10 **שבתשולי נ' מדינת ישראל** (4.10.10) בו נדחה ערעור נאשם אשר נידון ל-8 חודשי מאסר בפועל, לאחר שהורשע בגניבת שיקים ממעבידו, זיופם וקבלה במרמה של מוצרים בסך 6650 שח.

ת"פ (רמ') 1508/08 **מדינת ישראל נ' מחאגנה** (29.5.11) בו הורשע נאשם בכך שגנב 7 שיקים מחברה בה עבד, ומסר לאחר שלושה שיקים בשווי כולל של 40,310 ₪. על הנאשם הוטל עונש מותנה וצו של"צ בהיקף של 300 שעות.

ת"פ (נת') 1295/07 **מדינת ישראל מ' אנבריה** (3.1.10), בו נידון נאשם לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, בגין גניבת שיקים, זיופם ושימוש בהם.

ת"פ (רמ') 2482/08 **מדינת ישראל נ' ברעם** (14.3.11), בו נידון נאשם לשלושה חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בזיוף שיקים ושימוש בהם בסך של 25,000 ₪.

10. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות מושא ענייננו, המהוות אירוע אחד, נע בין מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

11. לא הייתה מחלוקת בין הצדדים כי עונשו של הנאשם אמור להיגזר בגדרי מתחם הענישה וכי אין מקום לסטות ממנו. אכן, בהיעדר סיכויי שיקום ממשיים, אין מקום לסטייה ממתחם הענישה ואת עונשו של הנאשם יש לגזור בגדרי המתחם.

12. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את הודאתו ואת קבלת האחריות שביטא בדבריו בפני. כמו כן הבאתי בחשבון את מצבו הרפואי והתאונה שעבר. בנוסף, יש להביא בחשבון את חלוף הזמן מאז ביצוע

העבירות. מדובר בתקופה משמעותית של כחמש שנים וחצי המורכבת משיהוי בן שנתיים בהגשת האישום ולאחר מכן מעיכוב שנגרם בעטיו של הנאשם, אשר ביקש דחיות רבות וכן לא התייצב למספר דיונים ונדרשו צווי הבאה. בנוסף, הבאתי בחשבון את עברו הפלילי הכולל עבירות רבות בגין ריצה מספר מאסרים וכי עד היום לא פיצה את המתלוננים בגין נזקם.

13. ביחס למאסר המותנה - הסנגור טען להיעדר תחולה אך לא פירט טענתו. נראה שכוונתו הייתה להערת במהלך טיעוני המאשימה אם רואה היא קושי כלשהו באופן בו נוסח התנאי. לאחר שנתתי דעתי לנוסחו של התנאי ולטיעוני הצדדים, ראיתי לקבוע כי העבירות שעבר הנאשם מפעילות את המאסר המותנה. אפרט עמדתי.

14. הנאשם נידון באותו גזר דין עם שותפו. נוסחו של התנאי הוא כדלקמן:

"12 חודשי מאסר אותם לא יישאו אלא אם בתוך 3 שנים מעת שחרורם יחזרו ויעברו על העבירות בהן הורשעו...או יעברו עבירות אלימות..."

15. המאסר המותנה נוסח בלשון רבים ונקבע כי הוא יחול אם "יעברו...על העבירות בהן הורשעו". בתיק הקודם הורשע הנאשם בעבירות אלימות ורכוש. חרף ניסוח זה, אינני סבור שהוא מביא למסקנה שהמאסר המותנה אינו חל בעניינינו ועבירת הגניבה היא בבחינת עבירה נוספת המביאה להפעלת המאסר המותנה. קביעת עבירות התנאי בלשון רבים, אכן יכולה להביא לכדי אי בהירות מסוימת, ואולם קריאת גזר הדין בו הוטל התנאי מביאה למסקנה ברורה שבית המשפט ביקש להרתיע את הנאשם מלעבור כל אחת מהעבירות בהן הורשע ולא רק את כולן יחדיו. מסקנה זו נלמדת הן מתכליתו של העונש שהוטל והן מלשונו ובכל מקרה פירוש אחר במקרה זה, אינו סביר. ראוי: ע"פ 5877/13 **בדארנה גאלב נ' מדינת ישראל** (2.4.15). באירוע מושא המאסר המותנה הורשע הנאשם בכך שתקף עם אחר תייר והשניים גנבו את רכשו. ברי כי תכלית גזר הדין הייתה להרתיע את הנאשם מלעבור הן עבירת גניבה והן עבירת אלימות ולא רק את שתיהן יחדיו. למסקנה זו הגעתי מבלי להתעלם מקושי נוסף הקיים במקרה זה, בכך שהמאסר המותנה מתייחס לשני הנאשמים יחדיו ולא לכל אחד מהם בנפרד ("אלא אם...יחזרו ויעברו"). גם בעניין זה ברי שהכוונה לא הייתה שהתנאי יחול רק אם יחזרו שני הנאשמים מהתיק הקודם עבירה נוספת יחדיו, אלא מדובר בתנאי שנוסח עבור כל אחד מהם, הגם שהדבר נעשה על דרך שימוש בלשון רבים.

16. קושי נוסף בניסוח התנאי נעוץ בעובדה שהוא חל על העבירות "בהן הורשע" הנאשם ואלו כוללות בעניינינו גניבה בצוותא (סעיף 29+384) ואילו כעת הורשע הנאשם בגניבה שלא בצוותא (סעיף 384 בלבד). כידוע, בחינת ההתאמה בין הוראת התנאי לעבירה הנוספת, אינה טכנית, אלא מהותית ומטרתה התחקות אחר תכליתה המהותית - עניינית של הוראת התנאי. ראוי:

"בעניין פרשנות התנאי, נפסק כי מן הראוי להתחקות אחר תכליתה המהותית-עניינית של

הוראת התנאי ולא להסתפק בפרשנות טכנית-פורמלית. השאלה הצריכה הכרעה בהקשר זה היא האם התנהגותו הפלילית של הנאשם, עליה הועמד לדין והורשע - מקיימת את היסודות של עבירת התנאי... מבחן זה מורה כי אין להסתפק רק בזיהוי נורמטיבי של הרכיבים היוצרים את העבירה השנייה. העיקר הוא במהות - בהתנהגותו של הנאשם במסגרת העבירה השנייה ובשאלה אם התנהגות זו מקיימת את רכיבי עבירת התנאי. על כך נאמר באחת הפרשות כי ישנו צורך בגרעין זהה של רכיב התנהגותי בין עבירת התנאי והעבירה החדשה מפעילת התנאי. (רע"פ 523/13 **שלום דזנשוילי נ' מדינת ישראל** (25.8.15))

וכן:

"המעשה שבגיניו מוטל המאסר המותנה אמור ככלל להיות דומה במהותו הפנימית ובמעטתו החיצוני למעשה העבירה נשוא הערעור שבגיניו הופעל עונש המאסר." (ע"פ 6420/10 **קלאודיו סלסנר נ' מדינת ישראל** (23.8.11)).

17. אין כל הבדל מהותי - מבחינת תכליתו של עונש מותנה - בין גניבה בצוותא לבין גניבה המבוצעת מבלי שקיימים מבצעים עיקריים נוספים. בית המשפט שהטיל את התנאי לא ביקש להרתיע את הנאשם רק מפני עבירות גניבה המבוצעות בצוותא, אלא מפני ביצועה של העבירה עצמה, ללא קשר לשאלה בדבר זהות המבצעים ומספרם. ההרשעה הקודמת שהייתה בצוותא היא צורה נגזרת של ביצוע העבירה (פרק ה' לחוק העונשין) ובעניין זה נקבע כבר ביחס לצורות נגזרות אחרות כי הן מקיימות את יסודות עבירת התנאי המושלמת (ראו ביחס לסיוע: רע"פ 867/16 **חאלד אבו מוסא נ' מדינת ישראל** (19.9.16) וביחס לניסיון ראו: ע"פ 4517/04 **אחמד מסארווה נ' מדינת ישראל** (10.3.05)).

לאור כך, הנאשם עבר עבירה נוספת שנכללה בגדרי עבירות התנאי.

18. סיכומו של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חודשיים מאסר בפועל.

ב. אני מפעיל עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים מת.פ 2609/08 (בית משפט שלום פ"ת) מיום 7.5.09 וזאת באופן מצטבר לעונש המאסר אותו הטלתי.

סה"כ ירצה הנאשם 14 חודשי מאסר.

ג. בהתאם לסעיף 45(ב) לחוק העונשין, אני קובע כי הנאשם יישא את תקופת המאסר אותה הטלתי (14 חודשים) באופן **ששמונה חודשים יצטברו לעונש המאסר אותו הוא נושא כיום ואילו היתרה (6 חודשים) תחפוף לו**. בעניין זה הבאתי בחשבון את אורכו של המאסר אותו נושא הנאשם כיום וראיתי חשיבות לאפשר לו לכפר על מעשיו באמצעות נשיאה בעונש אחד כולל (ראו: ע"פ 8080/12;

עמוד 5

4624/15 **מדינת ישראל נ' אהוד אולמרט** (28.9.16); פסקה 144 לפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן) .

ד. מאסר בן 4 חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור במשך שנתיים מיום שחרורו מבית הכלא, אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.

ה. פיצוי לע"ת מס' 3 בסך 4,000 ש"ח. הסכום ישולם עד יום 1.5.17 .
פיצוי למר כארם סעיד (הנזכר בסעיף 5(ב) לכתב האישום) בסך 5,000 ש"ח. הסכום ישולם עד יום 1.5.17.
המאשימה תמציא למזכירות בתוך 30 יום את פרטי חשבון הבנק של המתלוננים הנ"ל ותביא לידיעתם תוצאת גזר הדין.

קיימת זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט שבט תשע"ז, 15 פברואר 2017, במעמד הצדדים.